

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII. (17)

No. (Štev.) 23

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

4. junija 1964

Stavke v Jugoslaviji

V inozemskem časopisju smo v zadnjem času lahko brali več poročil, da se je v zadnjih mesecih gospodarski položaj v Jugoslaviji občutno poslabšal. Zadnje tako poročilo npr. navaja, da je maršal Tito dne 23. maja t. l. govoril veliki skupini delavcev ter članom mladinskih ter športnih organizacij, ki so mu prišli voščiti k 73. letnemu rojstnemu dnevu. Zatrjeval je, da bi morali gospodarsko stanje Jugoslavije postaviti na trdnjše temelje. Grajal je brezbrzičnost mladine ter mnogokrat zgrešeno ravnanje vodstva, ki da ne pozna več čista socializma. „To so stvari, ki bi se v naši državi ne smele dogajati“.

S temi besedami je Tito gotovo mislil na nenavaden pojav v komunistični Jugoslaviji, na stavke, do katerih je prišlo v več obratih in v raznih mestih. Listi so med drugim navajali Trbovlje in Slovensko Bistrico v Sloveniji ter Niš v Srbiji. Do stavk je prišlo zaradi vedno naraščajoče draginje in prenikajočih delavskih plač. Po poročanju listov so se cene glavnim živlom v zadnjih mesecih dvignile najmanj za 10%.

V demokratskih državah ima delavstvo poleg ostalih političnih pravic zagotovljeno tudi pravico do stavke. Če se te pravice v skrajni stiski poslužijo, ni to nič nenavadnega. Drugače je pa seveda v komunističnih državah, kakršna je tudi Jugoslavija. V njih so stavke najstrožje prepovedane in se mora delavstvo zadovoljiti s takimi delovnimi pogoji in plačili, kakor mu jih odredijo gospodarski diktatorji. Če je kljub temu prišlo do stavk v Sloveniji in Nišu, je to dokaz, da mora delovno ljudstvo v domovini pod komunističnim režimom živeti v tako slabih razmerah, da jih resnično ne more prenašati.

Komunistične oblastnike so izbruh stavkovnih gibanj zaskrbeli. Namah so začeli razpravljati o sedanjem gospodarskem položaju ter o naraščanju cen življenjskim potrebščinam v vseh svojih ustanovah. Na zborovanjih in posvetih pa komunistični veljaki — tudi Miha Marinko je bil med njimi — stavk niso imenovali z njenim pravi imenom, ampak so naglašali da so bile samo „ustavitev dela“, ki da je „način kolektivnega pogajanja v socialistični družbi“. Tudi so si dopovedovali, „da ustavitve dela ne pomenijo odpora proti socializmu in njegovemu sistemu, ampak da so le odprate delovnega kolektiva proti tehnokratskemu vodstvu podjetja“ in da tu ni sledi o kakih „oponitih ali celo reacionarnih“.

Pojav delavskih stavk v Jugoslaviji je značilen z dveh stališč. Značilen zato, da je do stavke v komunistični državi z do podrobno izdelanim političnim in gospodarskim sistemom sploh prišlo, ker je znano, da že sleherni poskus izraževanja nezadovoljstva delovnega ljudstva s stavkami zatre v kalli. Se bolj pa je značilen zaradi tega, ker v Jugoslaviji obstajajo tkzv. delavski sveti, za katere komunisti zatrjujejo, da vodijo vse tovarniške obrate in ostala gospodarska podjetja. Po komunističnem zatrjevanju torej vodijo vsa podjetja delavci sami. Kako naj si potem razložimo dejstvo, da je delovno ljudstvo moralo stopiti v stavko kot protest proti vodstvu podjetja, od katerih ne morejo dobiti za življenje potrebnih povškov plač, če naj bi o vodstvu podjetja odločalo res delavstvo samo?

Omenjene stavke v Sloveniji in Srbiji so sedaj znova potrdile, da je komunistično zatrjevanje, da vsa sedanja podjetja vodi delavstvo samo z delavskimi sveti čisto navadna laž, kajti v resnici jih vodi edini vsemogočni gospodar vsega v državi, t. j. komunistična partija. Delavski sveti so samo komunistična maska za varanje javnosti doma, še bolj pa v svetu.

Zato so nedavne delavske stavke v Trbovljah, Slovenski Bistrici in Nišu pretresljiv krik brezpravnih delavskih množic, najodločnejša obsodba sedanje komunističnega političnega in gospodarskega sistema, najgloblji izraz nezadovoljstva širokih ljudskih množic s sedanji komunističnimi oblastniki, ki so sedanjo družbo v Jugoslaviji razdelili med tiste, ki ob neprestanem garanju ne morejo zaslužiti toliko, da bi sebi in svojim družinam zagotovili človeka do-

NEHRU UMRL

Minulo sredo, 27. maja t. l., je umrl zadet od srčne kapi indijski predsednik vlade Jawaharlal Nehru. Bil je aristokrat, vročekrvnega značaja, idol milijonov lačnih Indijcev in vodja tkzv. nezvezanih držav. Smrt ga je doletela v 74. letu starosti, po bolezni, ki ga je priklenila na bolniško posteljo že od 7. januarja.

Nehru je vodil največjo demokracijo na svetu, Indijo, z njenimi 441 milijoni prebivalcev, ki je bila samostojna od 17. avgusta 1947 dalje. Komaj pet dni pred smrtjo je dejal na svoji prvi tiskovni konferenci od januarja t. l., da „se mi življenje še ne bo končalo tako kmalu“. Nehru je bil agnostik. Vzgojen je bil v brahminu, najvišji indijski verski kasti. Z Ghandijem se je srečal leta 1916 in se mu čez nekaj mesecev pridružil v gibanju za osamosvojitve Indije. V dobi med 1920 do 1947 je predsedil v večah 11 let. V zaporih je napisal svojo biografijo „Odkritje Indije“.

Čeprav je bil Ghandijev naslednik, ni nikdar sprejel njegove filozofije. Nehru je smatral, da bo Indija našla rešitev v industrializaciji in agrarni reformi po socialističnih načelih. Ni hotel uvesti diktature, čeprav je imel mnogo prilike za to, pač pa je vzdrževal parlamentarno demokracijo po angleškem vzorcu.

Vodil je močno kongresno stranko, s katero je vladal v parlamentu. Stranko je ustanovil že Ghandi ter so v njej našli zatočišče vsemogoči borci za osvoboditev Indije, neglede na njihovo ideologijo. Po osamosvojitvi leta 1947 pa se je stranka začela krhati ter so mnogi člani odšli h komunistom ali socialistom. Stranka je po svojem programu konservativna, vendar ji je Nehru dodal mnogo socialističnih odtenkov. Ker je on odšel s pozornice, menijo, da se bo povrnila na staro konservativno pot.

Nehruja so 24 ur po smrti, kakor zahtevajo brahminski predpisi, sezgali na kraju, kjer so leta 1948 sezgali Ghandija. Njegov pepel so raztresli po šestih največjih indijskih rekah. K zažiganju se je zbrala nepregledna množica joka-

jočih Indijcev. Nekateri opazovalci so jo cenili na poldrug milijon.

Začasno predsedstvo je prevzel notranji minister Nanda, minuli torek pa je bil izvoljen za predsednika vlade Lal Bahador Shastri. Shastri je bil Nehrujev najbližji politični zaupnik ter je po nastopu Nehrujeve bolezni letošnjega januarja kot pomožni predsednik dejansko že vodil državo.

Ghandi in Nehru sta držala Indijo kot celoto, ker sta živela in vladala v času, ko se je Indija izmotavala izpod britanskega oklepa. Toda že ob proglasniti neodvisnosti leta 1947 se je indijski subkontinent razdelil med Indijo in Pakistan. Prva delitev tega subkontinenta je bila tako izvršena.

Med Indijo in Pakistanom se od takrat naprej bje borba za nadvlado nad planoto Kašmir. Med pakistanskim muslimanskim in indijskim budističnim prebivalstvom vlada veliko sovraštvo. Verski izgredi, ki zahtevajo številne žrtve, so vsa leta Nehrujevega vladanja težili državo. Indija sama je pravi plemenski in jezikovni mozaik. Uradna jezika sta angleški in hindujski, poleg njiju pa je v posameznih pokrajinah priznanih kot uradnih še 14 drugih jezikov. Vsega skupaj pa se v Indiji govori 844 jezikov in narečij. Indijska denarna enota je rupija, katere vrednost napram dolarju je 6,25 : 1.

Zahodnjaki so se trudili, da so Indijo obdržali nevezano, če že ne sebi naklonjeno. Šele po kitajskem komunističnem napadu se je Nehru zdrnil iz orientalske zasanjanosti in se odločil za Zahod. Sedaj se na Zahodu sprašujejo, kam se bo Indija obrnila pod novim predsednikom. Tudi Shastri je levičar, socialističnega nastrojenja in protikomunist. V toliko, kolikor Indiji grozi rdeča Kitajska. Negledne množice lačnih, razčepanih in nepismenih Indijcev so najprikladnejši plen za komunistične agitatorje. Ovira komunizmu je zaenkrat trdno zakoreninjena indijska tradicija, budistična vera in Ghandijeva filozofija, da je mogoče vse doseči brez nasilja in hitrih sprememb.

Hruščov ima obiske

Hruščov se je po dolgih in vročih dneh potovanja po Egiptu vrnil v Moskvo ter je tam po radiju in televiziji sporočil sovjetskim narodom, afriškim državam in zahodnjakom, da je ZSSR pripravljena dati tudi orožje afriškim narodom v njihovi borbi proti kolonializmu. „Mi ne pomagamo samo z besedami narodno-osvobodilnim gibanjem, pač pa tudi z dejanji, vključno z orožjem,“ je trdil Hruščov. „Take vrste pomoč,“ meni Hruščov, „je najboljša za pridobitev prijateljstva razvijajočih se dežel, ki še niso svobodne.“ Je vloga, ki daje stoočstotne obresti,“ je pribil Hruščov. „Ko pomagamo tem deželam, pri nas doma sicer razvoj zaostaja, toda bili bi slabi komunisti, slabi internacionalisti, če bi mislili samo nase.“ Glede ideoloških in političnih razlik med njim in Nasserjem, je Hruščov dejal, da „te razlike niso ovira za egipčansko-sovjetsko prijateljstvo“.

ULBRICHT

Nekaj dni za tem je iz Vzhodne Nemčije priletel na večdnevni obisk v Moskvo najzvestejši in najponižnejši proda Hruščova, vzhodnonemški kom. predsednik Walter Ulbricht. Hruščov ga je na letališču pozdravil z debelimi poljubi in željo, da bi bil njegov 15 dnevni obisk plodovit. Ulbricht mu je odgo-

stojno življenje, in tiste, ki imajo vseh materialnih dobrin na pretek, ki žive razkošno in razsipniško življenje ter za potrebe trpečega ljudstva nimajo nobenega smisla in prav nič srca, ker sestavljajo razred komunističnih izbrancev, buržujev in reacionarjev.

Nobenega dvoma ni, da tako krivično urejena družba pod komunistično diktaturo nima zanesljivih temeljev za svoj obstoj. Prej ali slej se bodo prubudile zdrave, močne demokratske sile slovenskega naroda ter jo zamenjale s pravičnejšo, ker bo zgrajena na načelih spoštovanja človeške osebnosti, demokracije in krščanske socialne pravičnosti,

voril, da bo gotovo „služil evropskemu miru“.

Ulbrichtov obisk v Moskvi je Hruščov zavel v tajnost. Zahodnjaki menijo, da pripravlja morda nova presenečenja, med drugim končni podpis mirovne pogodbe med ZSSR in Vzh. Nemčijo, s čimer bi spet vzplamtela berlinska kriza. Zahodnjaki namreč trdijo, da nikakor nimajo namena prepustiti kontrole nad Berlinom Vzhodnim Nemcem. Doselej mirovne pogodbe med ZSSR in Ulbrichtom ni bilo, ker sta Nemčija in Berlin razdeljena. Od časa do časa je Hruščov zadevo pognal do viška, nakar se je zopet umaknil, ko je ugotovil, da se je z zadevo Berlina nevarno šaliti. Sedaj glede Berlina vlada že dolge mesece skrivnostni mir.

Menijo tudi, da bosta morda Ulbricht in Hruščov predložila nove predloge za urejevanje vprašanja Nemčije med obema nemškima vladama, brez vtičkanja zaveznikov in sovjetov. Tudi take podobne predloge so zahodnjaki v preteklosti vztrajno odklanjali, prav tako Zahodna Nemčija.

Vsem sovjetskim in vzhodnonemškim časnikarjem v Vzhodnem Berlinu sta sovjetska in vzhodnonemška vlada ukazali, da morajo ves čas Ulbrichtovega obiska v ZSSR počakati v Berlinu. Zato pričakujejo, da bo Ulbricht ob vrnitvi dal važno izjavo.

WILSON

Hruščova je prišel obiskat tudi vodja britanskih laboristov Harold Wilson. Od leta 1947 je Wilson sedaj že trinajstič v Moskvi. Je silno navdušen obiskovalec sovjetskih komunistov. V Angliji menijo, da bo na prihodnjih volitvah podrli konservativce. V Angliji budno zasledujejo to njegovo potovanje v Moskvo, ki je zadnje pred letošnjimi oktobrskimi volitvami na britanskih otokih.

Pred odhodom v Moskvo je Wilson pozval države sveta, naj bi se redno sestajale na vrhunske konference v Varsovnem svetu. Wilson smatra, da

Pred odločitvami v Vietnamu

Pretekli teden je nevtralna vlada v Južnem Vietnamu razpadla, ko so iz nje izstopili komunisti, ki so istočasno objavili, da bodo proglasili svojo vlado v Severnem Vietnamu. Preostali člani vlade skušajo razvoj dogodkov zadržati v toliko, da so zaprosili Moskvo, naj bi poslala protikomunističnim oddelkom municijo za sovjetsko orožje, s katerim so oborožene, ker da imata Moskva in Južni Vietnam skupnega sovražnika rdečo Kitajsko. Iz Moskve seveda ni bilo odgovora.

Iz Indije, kjer se je udeležil sežiganja Nehruja, je amer. zun. minister Rusk odpotoval v Južni Vietnam, od tam pa, po kratkih razgovorih z ameriškim predstavnikom, v Honolulu, kjer se je sestel z amer. obrambnim ministrom McNamaram in drugimi ameriški strategji, da bi se dogovorili o nadaljnjem ameriškem zadržanju v Vietnamu in sploh v jugovzhodni Aziji. Tu sta poleg Vietnamu ogroženi do komunistov še Kambodža in Laos.

Rusk je pred poletom v Honolulu izjavil, da morata Hanoi (glavno mesto Sev. Vietnam) in Peking popustiti svoje sosedje v jugovzhodni Aziji pri miru in da bodo ZDA storile vse, da se bo to zgodilo. Kaj in kako bodo ZDA to izvedle, ni nakazal.

Jasno je, da v jugovzhodni Aziji gospodari trenutno Maocetung in ne ZDA. Če dalj časa je razvidno, da bi bilo treba izvršiti Amerikancem dve potezi, ki bi bili učinkoviti. Prva je, ponesti vojno

prekršiti, kakor to dela Maocetung, ženevsko pogodbo. Druga poteza je: sprejeti De Gaullovo predlog o nevtralizaciji področja, po katerem se stegajo roke komunisti. De Gaulle dokazuje, da je poraz neizbežen ter bo kapitulacija onemogočila kakršno koli razpravljanje s komunisti, kakor se je Franciji zgodilo v Diem Bien Phuju.

De Gaullova predloga Amerikanci ne morejo sprejeti, ker bi to pomenilo njihovo priznanje rdeče Kitajske, razen če bi De Gaulle prepustili vlogo posrednika.

Prve poteze, se pravi, zanesti vojno v Severni Vietnam, pa ZDA nečesto storiti. Če bi Južni Vietnam postal druga Koreja, bi namreč demokrati v ZDA, katerim pripada Johnson, izgubili možnost za ponovno izvolitev na letošnjih predsedniških volitvah.

V Washingtonu menijo: napad na Severni Vietnam bi povzročil protinapad rdeče Kitajske. Vsak vpad v sosednji Kambodžo, v katero se zatekajo vietnamski komunisti, bi tudi povzročil kitajsko reakcijo. Edina možnost za Amerikance je, da boljše organizirajo obstoječi protikomunistični odpor v Južnem Vietnamu, to pa spet s postavitvijo odločne protikomunistične vlade. Z nevtralnno vlado, v kateri so sedeli komunisti, pač ni mogoče priti nikamor naprej. Ker čas v jugovzhodni Aziji dela za komuniste, ne pa za zahodnjake, bodo morali Amerikanci na konferenci v Honoluluju sprejeti in izvesti v dejanja resnično odločne sklepe.

I Z T E D N A V T E D E N

V Boliviji so imeli v nedeljo, 31. maja, splošne volitve. Potekle so v miru, čeprav sta biv. predsednik dr. Siles Suazo in vodja levčarskih rudarjev Juan Lechin razvijala veliko propagando med volilci, naj bi se volitev sploh ne udeležili ter jih na ta način onemogočili, ali pa vsaj zmanjšali njihov pomen. Da bi svojo akcijo proti sedanjemu predsedniku dr. Paz Estenssoru, ki je bil tudi pri teh volitvah predsedniški kandidat bolivijskega revolucionarnega narodnega gibanja, še povečala in ji dala večji poudarek, sta Siles Suazo in Juan Lechin pred volitvami začela z gladovno stavko v mestu Oruro. Toda imela sta malo uspeha, ker se volitve niso mogle izvršiti samo v enem rudarskem naselju, kjer je samo 30.000 volilcev. Pri enem milijonu vpisanih volilcev je to zelo malo in splošno smatrajo, da je Paz Estenssoro s svojo odločnostjo in vztrajnostjo strl odpor svojih političnih nasprotnikov. Pri nedeljskih volitvah je bil že tretjič izvoljen za predsednika. Sedaj je 57 let star.

V Brazilu je revolucionarna vlada po medenem mesecu, ki ga je brez vseh težav preživela po odstavitvi biv. predsednika Goularta, trčila ob prve ovire

je prišlo do zastoja v razvoju odnosov med Anglijo in ZSSR po podpisu pogodbe o preprečitvi atomskih poskusov. Da bi se odnosi med Vzhodom in Zahodom poživili, naj se v Varsovnem svetu vsako leto vršijo vrhunske konference.

Med sprejemanjem obiskov pa je Hruščov imel še toliko časa, da je ukazal vladnemu glasilu Izvestija objaviti članek, v katerem obtožuje rdečo Kitajsko „težkih kršitev sovjetsko-kitajske meje“ in trdi, da zadeva postaja že „alarmistična“. „Sovjetska vlada vedno smatra, da morajo biti meje med socialističnimi državami meje prijateljstva in bratstva, ne pa povod za špekulacije, lujskajoče en narod proti drugemu.“

Pekniško glasilo Ljudski dnevnik pa je objavilo, da ZSSR ni azijska država in da zato nikakor ne spada na pripravljajočo se afro-azijsko konferenco v Džakarti v Indoneziji. „Skoro tri četrtine sovjetskega prebivalstva živi v evropski ZSSR in bi bilo neprimerno, da bi se evropska država udeležila te konference.“ Ljudski dnevnik je označil trditve Pravde, da o sovjetski udeležbi na konferenci še ni padla zadnja beseda, za „navadne izmišljotine in laži“ in piše, da je bila sovjetska udeležba na konferenci že veterana. Kitajska vlada pa je uradno objavila, da „ZSSR ni največja azijska sila, kakor to trdijo v Moskvi“.

pri svojem delu. Te nastajajo zaradi nesoglasja med revolucionarnimi skupinami glede reševanja vprašanja čiščenja v javni upravi. Izgleda, da je večina vojske, ki je zrušila Goulartov režim, za to, da se izvedba volitev odloži za eno leto, tako, da bi bile šele 3. oktobra 1966. Za odložitev volitev je tudi močna brazilska socialdemokratska stranka, ki je malo pred Goulartovim padcem proglasila za svojega predsedniškega kandidata biv. predsednika Juscelina Kubička. In ravno Kubiček je sedaj med generali najbolj sporno vprašanje. Zlasti sedanjí vojni minister general Arturo Costa e Silva zagovarja stališče, da mora vlada odzvati politične pravice za 10 let tudi biv. predsedniku Kubičku in mu tako onemogočiti kandidaturu pri bodočih brazilskih volitvah. To pa na eni strani zaradi korupcije, ki se je v državi razpasla pod njegovo upravo, na drugi strani pa zaradi nevarnosti, da bi se pod Kubičkovo vlado, če bi pri volitvah dobil večino, lahko zgodilo, da bi se Goulartovi laboristi znova organizirali in posegli v brazilsko notranje-politično življenje ter z ostalimi levčarskimi skupinami znova postali nevarnost za demokratski režim. Borba med socialdemokratsko stranko zaradi obrambe predsedniškega kandidata Kubička s sedanjo vlado še ni zaključena.

V Peruju je bil po dvomesečni živahni debati v parlamentu in senatu sprejet zakon o izvedbi agrarne reforme. Zahtevo po njeni izvedbi so vsebovali programi vseh perujskih političnih strank. Vlada je po sprejetju zakona izjavila, da bo agrarno reformo izvedla na miren in demokratski način s plačilom pravične odškodnine za odvzeto zemljo.

Zveza komunistične mladine na Kubi je prevzela skrb za vzgojo 1.270.000 otrok v komunističnem duhu.

Kubanska kom. vlada je dala ministri vse jetnišnice, v katerih ima zaprte politične nasprotnike sed. kom. režima. V primeru izkrcanja oboroženih protikomunističnih oddelkov na Kubo mislijo minirane zapore pognati v zrak.

Umorjeni amer. predsednik Kennedy bi bil 29. maja t. l. star 47 let. Tega dne je bila v washingtonski katedrali sv. Mateja slov. zaudnica, kateri je prisostvovala tudi zdova umorjenega predsednika Jacqueline s hčerko Carolino. Po slovesni zadušnici je obiskala grob svojega moža na pokopališču Arlington. Dne 29. maja so v Kennedyjevem rojstnem mestu Bostonu pustili v prodajo spominske poštne znamke s Kennedyjevo sliko. Že v prvi uri prodaje je bilo prodanih nad milijon znamk.

Dr. Miha Krek se je poslovil od dr. Vladka Mačka

Dne 18. maja t. l. so v Washingtonu pokopali voditelja Hrvatov, predsednika Hrvatske kmečke stranke, dr. Vladka Mačka. V imenu slovenskega naroda se je v nagrobnem govoru poslovil od njega s prisrčnimi in prijateljskimi besedami DR. MIHA KREK, predsednik SLS in NO za Slovenijo. Govoril je tudi v imenu Krišćanske demokratske zveze za Srednjo Evropo.

Gornja zgodovinska slika pa prikazuje dr. Vladka Mačka, ko se je dne 17. decembra 1940 na Navju v Ljubljani poslavljaj ob odprtem grobu v imenu hrvatskega naroda od dr. Antona Korošca — voditelja Slovencev.

KOROŠKA

„V znamenju deželnozbornih volitev“

V Avstriji bodo imeli letos na Dunaju in Nižjem Avstrijskem deželnozbornske volitve. Ni izključeno, da bodo istočasno tudi na Koroškem. Razen tega že več let trajajoči dvoboj med kršč. demokratsko stranko in avstrijsko socialistično stranko za oblast v državi dobiva vedno ostrejšo obliko. Zato ne izključujejo možnosti tudi skorajšnjih državnozbornskih volitev.

Razvoj sedanje avstrijske notranje-politične problematike je važen tudi za slovensko manjšino na Koroškem. Zato o njej prinaša Naš tednik-Kronika, glasilo demokratskih Slovencev na Koroškem, z dne 14. maja t. l. pod gornjim naslovom pregleden članek, v katerem so trenutna aktualna notranjopolitična vprašanja na Koroškem in v Avstriji sploh prikazana takole:

„Koroške deželnozbornske volitve bi morale biti spomlad 1965., vendar obstaja možnost, da bodo razpisane že za jesen tega leta. Avstrijsko časopisje cmenja v tej zvezi 25. oktober, ko bodo tako na Dunaju kot na Nižjem Avstrijskem deželnozbornske volitve. Za jesenske volitve se zavzema predvsem zvezno socialistično vodstvo. V slučaju, da bi pri vseh za jesen predvidenih deželnozbornskih volitvah socialisti napredovali, bi brezdvomno izsilili že spomlad 1965. državnozbornske volitve, pri katerih upajo postati vodilna avstrijska stranka, kateri bi seveda avtomatično pripadalo mesto zveznega kanclerja.

Celotno notranje-politično življenje v Avstriji je sedaj osredotočeno na zadnjo fazo dvoboja za oblast v tej državi, ki bo dosegel svoj višek pri naslednjih državnozbornskih volitvah. Do tedaj pa je treba pripraviti tla v zveznih deželah. Tako so socialisti dosegli pred

nedavnim precejšen uspeh na Gradiščanskem, kjer se jim je posrečilo priboriti mesto deželnega glavarja. A tudi pri deželnozbornskih volitvah v Salzburgu so v primerjavi z zadnjimi državnozbornskimi volitvami vidno napredovali, kljub temu, da se jim tam ni posrečilo pridobiti dodatnega mandata.

Uspehe na Gradiščanskem in Salzburškem nameravajo socialisti sedaj izrabiti jeseni na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem ter na Koroškem. Tu pa je socialistična stranka v veliki notranji krizi zaradi nasledstva v strankinem vodstvu. 10. maja je dosegel namreč koroški deželni glavar Wedenig svoje 68. leto starosti. Po sklepu strankinega zveznega zbora bi Wedenig, ker je prekoračil že 65. leto, pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah dejansko ne mogel več kandidirati. Vendar je položaj tako v deželi kot v socialistični stranki tak, da se ta ne more odpovedati Wedenigovi kandidaturi, saj trenutno ni naslednika, ki bi užival v stranki tak ugled kot sedanjí deželni glavar ter bi mogel premostiti kot priznana avtoriteta obstoječe strankine razprtije. V njej sili namreč vedno bolj v ospredje krog okoli sedanjega finančnega referenta pri koroški deželni vladi, namestnika deželnega glavarja Sime. Še ni dolgo od tega, ko je veljal Sime v najširših socialističnih vrstah kot edini resni kandidat za Wedenigovega naslednika. Medtem se je marsikaj spremenilo. Pred meseci smo bili priče korupcijske afere v Celovcu, ko je policija aretirala mestna svetnika Mayerhoferja in Asenbauerja. Oba se nahajata trenutno še v zaporu ter še ni točno znano, kdaj se bosta za svoja dejanja morala pred sodnijo zagovarjati. Vsekakor so se za socialistično stranko

neljubi dogodki pripetili v okraju, kateremu predseduje Sime ter sta pripadala Mayerhofer in Asenbauer tistemu krogu v stranki, ki je stal za Sime ter ga hotel videti čimprej kot Wedenigovega naslednika tako v strankinem vodstvu kot tudi v njegovi funkciji kot koroški deželni glavar.

S celovškimi dogodki pri mestnem magistratu se je začela majati pozicija Sime v stranki ter je dobil v zadnjem času v osebi nekdanjega člana koroške deželne vlade in sedanjega predsednika delavske zbornice Scheiberja močnega konkurenta. Za 23. maj je sklican deželni strankin svet SPOe. Poverjena mu je naloga, da reši odprto vprašanje Wedenigovega nasledstva. Odločitev bo padla po socialističnih vesteh med namestnikom deželnega glavarja Sime in predsednikom delavske zbornice Scheiberjem, vendar verjetno tako, da bo Wedenig tudi pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah ponovno nositelj socialistične liste, tako da bi Wedenigov naslednik bil od njega polagoma vpeljan v njegov bodoči delokrog, ki naj bi ga prevzel najkasneje v dveh letih.

A tudi koroško vodstvo Avstrijske ljudske stranke ni brez težav. Tako je prišlo na običnem zboru koroškega Bauernbunda preteklo soboto do bojnega glasovanja, ko je propadel pri volitvah dosedanji predsednik Štefan Sodot ter je bil 122 proti 77 glasovno izvoljen za predsednika agrarni referent pri koroški deželni vladi deželni svetnik Herbert Racher.

Tako se koncentrija celotno politično dogajanje v deželi vedno bolj na deželnozbornske volitve, pa naj si bodo jeseni ali šele spomladi. Socialisti upajo, da bodo kljub Mayerhoferjevi aferi mogli številčno napredovati ali pa vsaj utrditi sedanjo politično moč, medtem ko želi Avstrijska ljudska stranka doseči pri volitvah 13. mandat, kar se ji leta 1960 ni posrečilo. Da bi bilo to možno, so dokazale zadnje državnozbornske volitve, pri katerih smo katoliško usmerjeni koroški Slovenci podprli iz svetovno nazornih in gospodarskih razlogov Avstrijsko ljudsko stranko ter je v zvezi z volilnim izidom „Die Neue Zeit“ 24. novembra 1962 zapisala: Ako bi bile tokrat deželnozbornske volitve, bi pripadalo socializmu 18 mandatov, OeVP pa bi dosegla svoj cilj z dosego 13. mandata, vendar le s 54 glasovi presežka. To pa bi zadostovalo, da bi bila OeVP v deželni vladi z enim članom več zastopana kot doslej.

Že samo iz tega je razvidno, kako važen je pri volitvah vsak glas ter bo tudi od zadržanja in ukrepanja koroških Slovencev odvisno, kakšen bo sestav naslednjega deželnega zbora in koroške deželne vlade. Ob sistematičnem političnem delu zadnjih let tudi za nas naslednje deželnozbornske volitve ne pomenijo nobenega presenečenja ter smo nanje pripravljeni. Kako so bile odvisne prav od slovenskih glasov, pa so dosti zgovorno potrdile prav zadnje občinske volitve.

Društvo Zedinjena Slovenija vldno vabi vse rojakine in rojake na SPO-MNSKO PROSLAVO za padle žrtve, ki bo v nedeljo, dne 7. junija 1964, v Slovenski dvorani, Ramón Falcón 4158.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

CGT izvaja svoj bojni načrt

V prejšnjem tednu je Glavna delavska konfederacija nadaljevala izvajanje svojega bojnega načrta. Člani posameznih delavskih sindikatov so po naročilih svojih central še naprej zasedali posamezne delovne obrate, njihove lastnike pa zapirali kot talce za slučaj, če bi oblast nastopila proti delavstvu z represalijami. V trenutku, ko je delavstvo zasedlo kak obrat, je takoj prekinilo telefonske zveze z zunanjim svetom. Sodna oblast je intervirala takoj, kakor hitro je bila obveščena o zasedbi kakega tovarniškega obrata in o priprtju njihovih lastnikov kot talcev. Na zahtevo sodnih oblasti je nato policija izpraznjevala zasedene obrate, proti tistim pa, za katere je ugotovila, da so obrate zasedli in njihovim lastnikom odvzeli svobodo, pa uvedla kazensko postopanje.

Govor notranjega ministra

Notranji minister dr. Palmero, ki je odgovoren za red in mir v državi, je imel prejšnji teden govor po radiu in televiziji. V njem je naglašal, da z dotedanjim načinom zasedanja tovarniških obratov princip oblasti ni bil v nobenem trenutku kršen. Če bi se to zgodilo, je zatrjeval minister, ima vlada na razpolago sredstva, da to prepreči. V govoru je tudi dejal, da listi dogodke pretiravajo, da pravzaprav početje delavstva po raznih obratih ni pravo zasedanje teh objektov, ampak samo simbolično. Javna oblast je v vsakem primeru napravila red in sodna oblast stvari postavila na svoje mesto. Zatrjeval je dalje, da bo vlada izpolnila svoje napovedi in obljube. S svojim mirnim zadržanjem hoče prihraniti republiko bodoče nepopravljive spopade, kajti „nerazumevanje položaja danes, lahko postane zelo drago jutri“. Končno je naglasil, da je v sedanjem položaju izbira jasna in dokončna, ali hočemo notranji mir ali pa zmedo.

Stališče podjetnikov

Predstavniki in strokovna združenja industrijcev, trgovcev in ostalih gospodarskih obratov v Buenos Airesu in po vseh provincijskih središčih so imela prejšnji teden celo vrsto sestankov in posvetov, s katerih so pošiljala spomenice ter protestne brzojavke vladi zaradi njenega pasivnega zadržanja ob zasedanju tovarn in ostalih gospodarskih ter trgovskih obratov. Zlasti so zavračali trditve notranjega ministra, da v nobenem primeru nista bili kršeni avtoriteta in načelo oblasti. Za dokaz svojih trditev so navajali, da so po nekaterih tovarniških obratih delavci lastnike tovarn resnično zaprli in zastražili kot talce. Od vlade zahtevajo, da mora odločno nastopiti v zaščito osebnih svobode in privatne lastnine, proti funkcionarjem CGT pa uvesti postopanje zaradi pozivanja na upor in na prevratno dejavnost. Po mnenju predstavnikov gospodarskega življenja je sedanje dogajanje v Argentini samo vaja za končni nastop komunizma, ki da se skriva za peronisti. Industrialci iz Cordobe celo izjavljajo, da se postavljajo vprašanje, če že ni nastopil

čas, ko naj gospodarstveniki sami začno misliti na obrambo svojih obratov.

Medtem je vlada objavila novo sporočilo, da je izdala vsem oblastem, ki so odgovorne za red v državi, navodila, da morajo nastopiti z vsemi sredstvi proti motilec javnega reda, zlasti, če bi poskušali ovirati osebni in blagovni promet. Kot odgovor na to vladno sporočilo je CGT napovedala za terek delne stavke v prometni službi.

Državni podtajnik v notranjem ministertvu dr. José Luis Vesco je na gornjo odločitev CGT zatrdil, da je „končana doba prepričevanja“ in da je notranje ministrstvo že izdalo varnostnim organom odločna navodila za zavarovanje miru in reda v državi.

Zakon o minimalnih plačah pred parlamentom

Prejšnji petek je poslanska zbornica začela razpravo o zakonu glede določitve najnižje plače. Poslanski blok ljudske radikalne stranke je v svojem poročilu za plenarno zasedanje zbornice zaenkrat določil najnižjo plačo za družino z dvema otrokoma na 14.000 pesov z 10% dokladami za vsakega družinskega člana. Dalje predlaga zavrnjenjem cen živilom in ostalim življenjskim potrebščinam ter stavbenemu materialu na višini, ki je bila dne 30. aprila t. l. Splošna debata o zakonskem osnutku je bila v petek in soboto ter je bil v sobotnih večernih urah zakon sprejet z glasovi poslancev vseh strank, razen stranke Zveze argentinskega ljudstva (Aramburujeva UDEPA). Takoj nato se je začela debata v podrobnostih ter je bila pri razpravi člena 7, ki govori o sestavi Državnega sveta za najnižje in spremljive življenjske plače prekinjena. Nadaljevanje razprave je bilo napovedano za večer. Kakor hitro bo ta zakonski osnutek sprejet v poslanski zbornici, ga bo takoj dobil v obravnavo senat.

Na ta način hoče vlada izbiti orožje iz rok Glavni delavski konfederaciji, ko ureja in rešuje glavne zahteve delavskih sindikatov.

Predsednik republike dr. Illia o notranjem položaju

Predsednik republike dr. Illia je prejšnji teden v sredo odšel s svojim pobočnikom na obisk v industrijske predele Vel. Buenos Airesa: v Dok Sud, Barracas, Avellaneda in La Boca. Po vrnitvi v vladno palačo je imel daljši razgovor s časnikarji o svojih vtisih z obiskanih krajev, v katerih je bilo tudi več industrijskih obratov od delavstva zasedenih. Dr. Illia je naglašal, da so ga ljudje povsod lepo sprejemali. Nad tem dejstvom je bil posebno vesel, kajti po njegovem zatrjevanju tu priznanje ni šlo toliko njegovi lastni osebi ampak položaju, ki ga zavzema kot predsednik republike. Časnikarjem je dejal, da mora imeti predsednik vedno pred očmi vse sloje v državi. Mora upoštevati dejstvo, da je v Argentini nad 3 milijone osnovnošolskih otrok, 800.000 srednješolske, okoli 300.000 vseučilišnikov, dva milijona ali pa še več industrijskih delavcev, približno enako šte- (Nadaljevanje na 4. strani)

Cerkev in svoboda v Jugoslaviji

V zatrjevanju, da se položaj v sedanji komunistični Jugoslaviji vedno bolj „demokratizira“, jugoslovanski komunistični propagandisti nikdar ne opuste priljubljenosti, da ne bi poudarjali, da kat. Cerkev, kakor ostale veroizpovedi, v državi uživa svobodo za svoje delovanje. Inozemski gostje in turisti, ki nimajo možnosti, da bi malo globlje preučili razmere, v katerih sme delovati kat. Cerkev, na zunaj res ne vidijo preganjanja in oviranja njenega dela. Če se jim pa posreči pogledati v zakuljsje, potem pa ugotove to, kar je zapisal dopisnik ameriškega lista „The Sign“ Adolf Shalk, ki je položaj kat. Cerkve v Jugoslaviji bralcem omenjenega lista orisal takole:

„Praktično obisk cerkva stalno pada. Polne cerkve, ki jih vidite, so optična prevara. Pomislite, tam je mnogo turistov, prebivalstvo je naraslo in niso dovolili, da bi razširili ali zidali nove cerkve. V enem slučaju je moral duhovnik čakati osemnajst let, predno je dobil dovoljenje, da pozida cerkev, ki je bila porušena v vojni. In za tako dovoljenje mora vsakdo zaprositi, če hoče pri cerkvi kaj prezidavati ali popravljati. Trideset župnij v zagrebški nadškofiji je brez duhovnika. (Vseh župnij je 397.) V Jugoslaviji ni nobenih župnijskih šol in samo peščica seminarjev. Katoliške organizacije in skupine za verske razgovore niso dovoljene. Tisto malo kato-

ličkih listov, ki so dovoljeni v omejenem obsegu, je pod strogim nadzorstvom in cenzuro. Verski pouk se sme dajati otrokom le, če starši zahtevajo (pisмено!). Toda očetje takih otrok so često ogroženi, da izgubijo delo. V nekaterih predelih je zelo razširjena nepismenost, pa kljub temu morajo starši zahtevati pouk otrok v verouku le pisмено. Čeprav obisk cerkva stalno pada, je pa kakovost preostalih vernikov visoka, celo junaška. Nekaj nenavadnega se je zgodilo letos v zagrebški nadškofiji. Dasi je imela nadškofija povprečno le 50 kandidatov za duhovnike vsako leto, se je v letu 1963 število dvignilo na 102. Ta razvoj je toliko bolj čuden, ker noben fant ne vstopi v bogoslovje, ne da bi prej šel skozi osem let sistematične ateistične izobrazbe na obveznih državnih šolah (gimnazijah). Povrh se mora na kak način izogniti članstvu mladinske komunistične organizacije Narodna mladina. Največja izguba za Cerkev je izguba mladine. Istočasno pa je komunizem tudi doživel neuspeh, da jo pridobi zase. Neki komunistični voditelj je dejal: „Ni se nam sicer posrečilo spraviti mladino na svojo stran, toda vsaj to se nam je posrečilo, da smo jo izvabili stran od Cerkve...“

Tako ameriški časnikar o sedanjem položaju kat. Cerkve v Jugoslaviji.

Kadar govore Titovi propagandisti o sedanjih odnosih jugoslovanske države

do Cerkve, prav radi tudi naglašajo, da je pač v Jugoslaviji sedaj ločena država od Cerkve. Tako kot drugod po svetu. Pri tem se zelo radi sklicujejo na Združene države Amerike, pa tudi na Avstralijo, in sicer po krivici, kakor nam pojasni majska številka avstralskih „Mislí“, ki svoje trditve podkrepljuje z naslednjimi dokazi:

„Pravzaprav niti ni res, da je Cerkev v Avstraliji „ločena“ od države. Ločiti se more le tisto, kar je bilo poprej združeno. Cerkev in država v Avstraliji (ali Ameriki) nista bili nikdar združeni. Razvijali in razvili sta se vsaka po svoje, nekako v istem času in na istem ozemlju. To velja precej enako o kat. Cerkvi, o anglikanski in o raznih protestantskih, ki jih je precejšnja vrsta. S tem ni rečeno, da država in razne cerkve niso druga za drugo niti vedele, da se niso med seboj prav nič podpirale ali da niso kdaj pa kdaj med seboj trčile. Vsega tega je bilo v teku časa kar dosti. Niso se pa nikoli združile kot v starih državah Evrope. Vzrok ni bil medsebojno nasprotstvo, ampak prav obratno. Državne oblasti niso marale združiti zato, da bi se Cerkev in z njo vera v Boga in njegove resnice svobodno in po svoji lastni volji razvijale. In Cerkve so bile in so s tem postopkom kar lepo zadovoljive, zakaj pa ne? Svobodo vsakdo ljubi, Cerkev še prav posebno.

V Evropi se je medsebojnost med državo in Cerkvijo — ali Cerkvami — drugače razvijala. Nekdaj je bila vsa

Evropa katoliška, z njo tudi države. Prišlo je do tesnih združenj med Cerkvijo in državami. Polagoma se je Evropa deloma odtrgala od katolištva, nastali sta pravoslavna Cerkev in razne protestantske, združitev z držav je pa ostala — in ne samo to! Nove „cerkve“ so se še vse bolj povezale z državo. Vemo, da je bil car vrhovni poglavar pravoslavne Cerkve, vemo, da je angleška kraljevska krona še danes vli anglikanske Cerkve.

Tesna povezanost med državami in Cerkvami je postala ovira svobodi. Začelo se je gibanje za ločitev. Res je, da Cerkev niso silile k ločitvi, silile so države, oziroma razni ideologi državnih uredb. Vedno in povsod je pa bilo za tem gibanjem vse kaj drugega kot želja, da bi se Cerkvam in veram nudila večja svoboda. Zahtevo po ločitvi je vodilo omalovaževanje Cerkve, sovraštvo do vere, tajitev Boga in duše.

Natanko ista misel je uvedla ločitev Cerkve in države v Jugoslaviji. Da ne bo članek predolg, vzemimo samo Avstralijo. Res nikoli ni prišlo do združitve med Cerkvijo — ali Cerkvami — in državo, nikakor pa Avstralija ni ločena od Boga. Uradna Avstralija prav gotovo ne, posamezni njeni zastopniki pa vsak po svoje. (Isto glede Amerike in še drugih držav.) V državnih ustanovah, ki izjavljajo, da naj ostanejo Cerkev ločene od države in se svobodno razvijajo po svojih lastnih postavah, je pa Bog in vera temelj vsega. Kako bi drugače mogli biti

veliki petek tu državni praznik, kako bi mogla biti božič in velika noč z dodatnimi dnevi pred praznikom ali po njem tako vsesplošno priznana kot stá. Prav to je le površen znak, da v Avstraliji država in Bog nista ločena. Je vse polno drugih še bolj krepkih dokazov, ki vsi zanje vemo. Tako in zato je res mogoče, da je Cerkev v Avstraliji svobodna in je država nikjer ne ovira pri njenem delovanju.

V Jugoslaviji — še prav posebej, žal v naši ljubi Sloveniji — je do ločitve med državo in Cerkvijo prišlo zato, ker se je država hotela ločiti od Boga in vere vanj. To je nadvse otipljivo v vsem početju države, prav na vseh področjih njenega delovanja. Ni treba podrobneje naštevati. Celo tako daleč gre ta državna podjetnost, da lahko rečemo: Tam je ločitev med državo in Bogom dokončna — tako dokončna, da je Bog postal samo „bog“! — ni pa dokončno ločena Cerkev od države. Ločitev je samo tolikšna, da se mora Cerkev stiskati med štiri stene svojih božjih hramov, njeni predstavniki, škofje, duhovniki in tako dalje, so pa po volji države izven štirih cerkvenih sten na vse strani od države odvisni in so jim roke vezane, jezik vezan, vsak korak nadzorovan.

Ta ogromna razlika je v tem, da je v Avstraliji država tesno povezana z Bogom, zato so Cerkev svobodne, v Jugoslaviji je pa ločena od Boga — zato Cerkev ni ločena od države, ampak vskozi njej podložna!

Novice iz Slovenije

Bachov Pasijon po Janezu je bil nedavno v Ljubljani znova pomemben kulturni dogodek. Izvajala sta ga zbor in simfonični orkester Slovenske filharmonije. Zbor sta nastudirala Janez Bole in Marko Münih, orkester pa Samo Hubad. Kot solisti so nastopili Zvonimir Prelčec, Samo Smerkolj, Eleana Bračuz-Kacijanova, Milka Eftimova in Jože Štabej.

V Ljubljani bodo letošnje letne kulturne prireditve od 1. do 12. julija. Bo to že tretji biennale jug. baleta.

Na razširjenem plenumu okrajnega odbora Soc. zveze del. ljudstva za okraj Maribor so med drugim razpravljali tudi o kmetijskih in gozdarskih problemih. Govorniki so se pritoževali, da v „nekaterih občinah še vedno zanemarjajo programiranje kmetijstva“. Grajali so tudi „nesmotrne investicije“ v nekatere kmetijske objekte. Ugotovili so namreč, da je „precej stojišč v pitajliščih prazinah, kmetijske gospodarske organizacije pa so vložile že nove zahteve za pitajlišča“.

V Ljubljanski skupščini so pred kratkim razpravljali o zakonskem osnutku o izobraževanju učiteljev za osnovne šole. Govorniki so bili mnenja, da sedanja učiteljska ne odgovarjajo ter da jih je treba ukiniti in učiteljski kader usmerjati na pedagoške akademije. V Sloveniji ima zaenkrat tako akademijo samo še Maribor, v pripravi je pa njena ustanovitev tudi v Ljubljani. Možnost za vstop na pedagoško akademijo naj bi imeli vsi, ki bi končali katerokoli izmed šol II. stopnje. Da bi se pa omogočil nemoten prehod iz dosedanjih učiteljskih na pedagoške akademije, t. j. na zavod z višjo obliko izobraževanja, je bilo več govornikov mnenja, da bi kazalo ustanoviti neke vrste pedagoško gimnazijo, t. j. v učiteljski poklic usmerjeno gimnazijo.

V Kočevju so se odločili, da bodo šolam dodeljevali sredstva po dejavnosti. V ta namen so vse šole razdelili v štiri kategorije. V prvi so šole v Lazah, Oslinici, Podprekju, Travi, Polomu in posebna osnovna šola v Kočevju. V četrti kategoriji so šole v Kočevju in

Strašna tragedija v valovih Soče

Goriške rojake je dne 17. maja globoko pretresla nesreča, ki je zadela družino Michelin-Brecelj. Zgodila se je v bližini podgorske predilnice in sta v valovih Soče izgubila življenje mlada mati Cvetka Michelin, roj. Brecelj in njen trinajstletni sin Martin.

Omenjenega dne je prišla pok. Cvetka Michelin z družino Pregelj iz Ronk v Gorico na obisk k sinu Martinu, gojencu tamošnjega salezijanskega zavoda. V istem zavodu so imeli tudi Pregljevi svojega sina. Skupno z njima so nato odšli na breg Soče. Ker so s seboj na avtomobilu pripeljali tudi pnevmatični čoln, so ga spustili v umetni bazen nad jezom pri Podgori. Čeprav je voda videti zelo mirna, so na tistem mestu vodni tokovi zelo močni. In prav to dejstvo je bilo za izletnike usodno. Vodna sila je namreč čoln zanesla k jezovi, kjer se je prevrnil. Vodni vrtnici so Cvetko Michelin s sinom Martinom potegnili pod vodo in se sploh nista pokazala več na površini. Preglja in njegovega nečaka Jurija sta pa rešila dva fanta, ki sta se pognala v vodo. Trupli nesrečne matere in njenega sina so nato gasilci potegnili iz vodnega dna.

Na mesto nesreče je kmalu zatem prišel župnik iz Stražic ter je nad trupla obeh žrtev opravil molitve za rajne, nato so ju pa prepeljali v mrtvašnico, v ponedeljek dne 18. maja pa v Devin, kjer so ju pokopali. Na tamošnjem pokopališču že tudi počiva mož rajne Cvetke Michelin, ki je izgubil življenje v prometni nesreči pred dvema letoma.

Rajna Cveta Michelin je bila iz znane Brecljeve družine iz Šturji. Je bila sestra g. Ivana Breclja, ki je do 1. maja t. l. živel v Argentini in tega dne odpotoval k svoji družini v Devin, in sestrična doberdobskega župnika Bogomila Breclja. Do možne smrti je imela v Devinu trgovino s kruhom in slaščičarno, nato pa se je preselila v Ronke in v tem kraju odprla trgovino z otroškimi oblekami. Njen sin Martin je obiskoval prvi razred srednje šole pri salezijancih v Gorici.

Ob strašni tragediji, ki se je odigrala v soških valovih dne 17. maja t. l. izrekamo globoko sožalje zlasti bratu rajne Cvetke g. Ivanu Breclju in njegovi družini ter njenemu bratrancu g. župniku Bogomilu Breclju, trupli rajnih pa naj mirno počivata v domači devinski zemlji.

bližnji mestni okolici, ostale šole so pa v drugi in tretji kategoriji. Višina sredstev, ki jih bo dobila kaka šola, bo odvisna od kategorije, v katero spada, od števila in vrste pedagoških ur, od števila učencev, površine prostorov, ki jih uporabljajo šole, potrebnih namenskih sredstev za popravila stavb in od nakupa opreme. Tako bodo prejemale šole za vsako pedagoško uro predvideno v letošnjem programu za učiteljsko uro 950 din, za pedagoško uro predmetnega učitelja 1.118 din, za profesorsko uro 1280 din. Za administrativno delo bodo šole še prejele 8% od višine sredstev za pedagoško delo. Šolam, ki so razvrščene v prvo kategorijo, bodo dodali še 15%, šolam v drugi kategoriji 10% in šolam v tretji kategoriji 5% od skupnih sredstev za pedagoške ure.

Občinska skupščina je sprejela tudi določilo, da bodo šole prejemale ob nespremenjeni delavnosti najmanj toliko sredstev kot v minulem proračunskem letu. Ta bodo povečala za toliko, za kolikor se povečajo povprečni osebni dohodki zaposlenih v občini.

Kmetijska zadruga Brežice ima v Čateških toplicah 10 kvadratnih metrov vrtnarije pod steklom. Ogreva jo 59 stopinj C vroča termalna voda, ki jo črpajo iz globine 53 m. Letos so v vrtnariji sejali paradiznike in kumare decembra meseca, februarja so presadili sadike, z zreli sadeži paradiznikov in kumaric so pa prišli na trg v aprilu in maju. Najboljši kupec povrtnine iz čateške toplogredne vrtnarije je bil do slej Maribor. Letošnji pridelek vrtnarije cenijo na 35.000 ton paradiznikov in 70.000 ton kumaric.

Umrli so: V Ljubljani: Ing. Janko Seljak, Katarina Debevec roj. Jeraša, Ivanka Kurnik roj. Ditrich, Ivan Justin, šef od. Tob. tovarne v p., Anita Accetto roj. Medic, vdova po v. gradbenem inšpektorju, Anton Germšek, trgovec v p., Zdenka Kocmur, uslužb. Narodne banke, Franciška Klopčič roj. Kovač, Anton Hlešč, pos., Marija Traudka Hojan roj. Saberčnik, Ivan Gabrenja, upok., Angela Vajevec roj. Kravčar, Jože Ferluga, uslužb. pošt. uprave v p., Franc Štubelj, upok. gradb. zav., Marija Antonič roj. Bratina, Anton Lesjak, Ljuba Fleš, Pavel Kogovšek, kap. I. razreda, Adolf Borjančič, upok., Franci Cetinski, ekonom in Neža Komljanec roj.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Telovska procesija Slovencev na področju Vel. Buenos Airesa je v nedeljo 31. maja t. l. tudi letos privabila v Don Boscov zavod v Ramos Mejjo veliko slovenskih rojakov, ki so bili najprej pri sveti maši v cerkvi Marije Pomočnice, nato se pa udeležili tudi telovske procesije po prostornem parku. Sv. mašo je imel slov. salezijanski duhovnik g. Alojzij Škraba, v telovski procesiji pa je nosil Najsvetjše g. dir. Anton Orehar ob asistenci gg. duhovnikov in bogoslovcev. Evangelije so peli: I. g. Jurij Rode, II. g. diakon France Urbanja, III. g. Alojzij Škraba in IV. g. dr. Alojzij Starc. V procesiji je bilo tudi letos lepo število fantov in deklet ter otrok v narodnih nošah, kar ji je dalo še poseben sijaj. Pri sv. maši in med procesijo so peli Gallusovi pevci.

Družinska sreča. V družini Mihaela Tomažina in gospe Ane, roj. Leskovic se je rodil sin; v družini Milana Magistra in gospe Olge, roj. Prijatelj so dobili hčerko, ki je bila krščena za Alenko Marijo; v družini Staneta Snoja in gospe Marije, roj. Božnar pa so krstili novorojenca na ime Jože Stanislav. Čestitamo!

RAMOS MEJIA

V četrtek, 28. maja, na praznik presv. Rešnjega telesa, je bil v Slomškovem domu roditeljski sestanek.

Udeležili so se ga skoraj vsi starši. Zaradi zadržanosti g. Franca Pergarja, predsednika šolskega odbora, je sestanek vodil g. Janez Brula, predsednik Slomškovega doma.

O srednja točka je bilo predavanje ge. Anice Kraljeve. V preglednem referatu je razvila misli, o gojenju slovenske besede sredi tujega sveta. Predavanju je sledila živahna debata, v katero so številni posegli. Zatem so sledila poročila: gđc. učiteljice Anice Šemrov, gđc. Renate Sušnik in kateheta dr. Alojzija Starca.

S sestankom, ki je osvetlil važnost in lepoto slovenske govornice, so bili navzoči prav zadovoljni.

CARAPACHAY

Slovenski dom v Carapachayu je imel dne 24. maja svoj peti občni zbor.

Misel ob žrtvah

Kot vsako leto bomo tudi letos na prvo nedeljo v juniju počastili spomin žrtev druge svetovne vojne, še posebej pa pobitih v obrambi domovine pred komunizmom. Letošnja proslava pa bo imela neki svojstven značaj: slovenska žena v svobodi naj bi bila tista, ki se bo v prvi vrsti poklonila padlim žrtvam. Prav je tako. Vsi vemo, da so v času, ko so padali naši možje in fantje, padale tudi naše žene in dekleta. V junastvu niso zaostajale za možmi. Mnogo je bilo deklet, ki so morale poleg svojih življenj žrtvovati tudi svoje devilstvo. In ni manjkalo mater, ki so skupno s svojim življenjem žrtvovale nedolžno življenje, ki so ga nosile pod srcem. Med plameni zločinsko zažganih domov je ugasnilo tržno srce marsikatero babice poleg pravkar prebujajočega se življenja vnuka ali vnukinje.

Veliko dožnost imamo žene, da se poklonimo tem žrtvam.

A obstajajo še druge žrtve, katerih se javno nikoli ne spomnimo, čeprav so doprinesle neprecenljiv delež trpljenja in solza.

Med žrtvami revolucije se redkokdaj spomnimo matere, ki je izgubila moža, pa je z vsem pogumom sprejela na svoje rame še četrti vogel pri hiši. Skrbelo je za družino, velikokrat v sovraženem okolju, v pomanjkanju in nerazumevanju.

Ne spomnimo se dekleta, ki je pletlo tisoč sanj o bodočnosti: o domku, družinici, otrocih. Pa je ena sama krogla spremenila sanje v kruto resničnost krvi in smrti.

Starc v Podbočju, Feliks Grčar, župnik v Zagradcu, Stefan Metelko, pos. na Raki, Ernest Kašman, gradb. inšpektor v Piranu, Anton Cafuta, župnik v Slovenju v Brdih, Ladislav Krapež, gozdni tehnik soškega gozdnega gospod. v Tolminu, Franc Anžič, upok. v Sneberju, Anton Jakič, mizarški mojster iz Podgorice pri Vidmu-Dobrepolju, Matija Zagorec, mizarški mojster v Dolnji Prekopi, Stane Vahen, uslužb. v Rušah, Marija Meden roj. Puntar v Topolu pri Begunjah, Franc Žerovnik, kovač v Brezju pri Dobrovi, Alojzij Brule iz Begunji pri Cerknici, Matevž Jan, kovač iz Rečice pri Bledu, Elizabeta Kvas, gostilničarka na Tinju, Rafael Brezovšek, pos. v Aclinu, Franc Gabrijel na Jesenicah, Alojzij Grims, biv. trgovec v Kranju, Albert Černe, mizar v Vnanjih

Odborniki so podali poročila o delu v preteklem letu. Med drugim je poročal blagajnik, da je imel dom v zadnji poslovni dobi 217.000 dohodkov in približno toliko izdatkov. Viri dohodkov so članarina, dohodki prireditelj in pa darovi. Gospodar je poročal, da so se sezidala stranišča in pa omejni zid; vse to se je napravilo s prostovoljnimi deli. Kulturni referent je povedal, da je bilo v teku leta 18 večjih ali manjših javnih prireditev in pa dve zasebni. V šolo zahaja 45 učencev, ki so razdeljeni v tri skupine. V domu delujejo še naslednje skupine: dekliški krožek, fantovski odsek, naraščajnice, skavti in skavtinje. V domu pa se vadijo tudi harmonikarji pod vodstvom g. Viktorja Jenka.

Pri viltvah je bil izvoljen novi odbor in sicer: predsednik g. Škulj Edi, podpredsednik g. Aljančič Vinko, tajnik g. Žnidar Ivan, blagajnik g. dr. Pezdirc Lado, gospodar g. Sedej Lojze, kulturni referent g. Pirč Saša; odborniki so pa: gg. Šenk Franc, Pleško Janez in Resnik Franc. Tudi je bilo sklenjeno, da be odbor posvetil mnogo pažnje kulturno-prosvetnemu delu v prihodnjem letu. V ta namen bodo redni mesečni prosvetni večeri.

Prvi tak prosvetni večer je bil že v soboto dne 30. maja t. l. G. Rudolf Smersu je imel predavanje o temi: „Delež Slovencev v svetovni kulturi“. Orisal nam je like slovenskih umetnikov, znanstvenikov, državnikov itd., ki so ustvarili velika dela trajne vrednosti. Predavanje je bilo zelo zanimivo — tudi udeležba je bila zadovoljiva.

Iz vsega tega se vidi, da je delovanje te male skupine res živo. V domu je vsako nedeljo in soboto dežurna služba, ki skrbi za potrebo v baru, za čiščenje in pa za red v domu. To službo že več let vsi lani brez izjeme vestno in točno izpolnjujejo. Nekaj posebnega v tem domu je, da prihajajo v nedeljo popoldne družine v dom in prežive v njem popoldanske ure, vsak pri svojem poslu, otroci pri igranju in tekanju, očete pri balinanju, šahu in drugih igrar, matere pa pri medsebojnem pogovoru. Lahko trdimo, da je vsem rojakom postal Slovenski dom naš drugi dom.

Ne spomnimo se žene, ki je po končani revoluciji ostala doma, medtem ko je mož odšel v begunstvo. „Saj je samo za malo časa“, sta se tolažila ob težkem slovesu. Iztekalo se ji je čas upanja in ni ga mogla spremljati. Ko je ležala v bolnišnici, so prišli nadjo s puškami, da bi izvedeli, kje je mož. V trenutku brezmočnega strahu je življenje pod srcem ugasnilo za vedno.

Ne spomnimo se žene, ki ob koncu revolucije ni ničesar vedela o svojem možu, pa je ostala doma in ga čakala. Ko je prišla rdeča oblast, so jo odgnali v zapore, naj se ona „spokori“ za moževe „grehe“. Trije nedorasli otroci so se potikali od sorodnika do sorodnika, medtem pa se je materino srce stiskalo v negotovosti: ne za svojo usodo, ampak za usodo svojega moža.

Še in še bi lahko naštevali primere nepregledna vrsta jih je... Ali ni žrtev teh prav tako velika kot onih, ki so dali svoje življenje? Oni so po končanem boju zaspali spanje pravičnega, ti pa so ostali živi in se groziti, ki so jo doživeli, niso mogli izogniti. Imeli so jo pred očmi podnevi in ponoči, bila jih je v razumu, v srce, grizla do živnega. Mnogo jih je, ki posledice preživetega niso še danes.

Naj bo letošnja proslava v spomin vseh padlih v boju za svobodo, naj bo pa tudi v počastitev vseh tistih, ki so svoje žrtve doprinesli na nektrav način in so nam še danes živ opomin, da naša borba še ni končana.

M. R.

goricah, Ivan Strmelj, nakladalni mojster v Trbovljah, Rudi Mešič v Šoštanj; Anton Poljanšek, biv. avtoprevoznik v Idriji in Janez Poldaj, znani večletni republiški in jugoslovanski državni smučarski prvak na Dovjem.

ZENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

Zrako v roki rastemo

Mala Danica je bila povabljena k sošolki na kosilo. Številna družina je sedela okoli mize, bil je tudi stric Tone. Danici je bilo prijetno, tiho je sedela ob prijateljici, pojedla vse, kar so ji položili na krožnik, čeprav ji marsikaj ni bilo pogodu, lepo se je zahvalila za vse. Po končanem kosilu je stric Tone, ki je velik prijatelj otrok, rekel: „Dekletce ima dobro vzgojo, rad bi poznal njene starše.“

Otrokovo obnašanje nam mnogo pove o okolju, v katerem raste. Njegov značaj se ne zgradi samo ob besedah „to smeš“, ali „tega ne smeš“, marveč ob zgledu svojih staršev ali njihovih namestnikov.

Prof. Trstenjak v knjigi „Med ljudmi“ piše: „Otrok kar vsrkava zgled, ki jih vidi pri odrasli okolici.“... „Če rečemo dober ali slab zgled, mislimo nehoti na zavestni, namerni vpliv starejših na mlajše. „Lep zgled dati“ se pravi nekaj narediti ali povedati, kar bo dobro, lepo, vzpodbudno vplivalo na druge. Toda s tem niti od daleč nismo izčrpali vsega, s čimer vplivamo na otroka. Še več: s tem se glavnega vpliva še dotaknili nismo. Glavni vpliv, s katerim starši oblikujejo svoje otroke, ni pameren zgled, temveč je njihovo vsakdanje ravnanje in govorjenje, pri katerem niti ne mislijo, da vplivajo z njim na otroka. Mirno lahko rečemo: glavni zgled, s katerim starši svojega otroka vzgajajo, ni v tem, kaj delajo, kaj govorijo, marveč v tem, kaj in kakšni so.“

Mamica toži: „Ne vem, kaj je s tem otrokom. Poreden je in grdo se obnaša, da me je sram, čeprav mu vedno in vedno pravim, kakšen bi moral biti. Včasih ne morem več od pridiganja, on se pa na vse poživlja.“

Če je tako, kakor piše prof. Trstenjak, so gotovo take pridige bob ob steno. Poleg ušes ima otrok tudi oči in te oči ujamajo tudi dejanja, ki niso v skladu s pridigo.

Otrok dobi zausnico, ker je povedal „grdo besedo“ ali kletvico. Jok. Roko na srece, očka! Ali ni morda otrok ujel, če ne „grdo besedo“, pa vsaj kletvico prav iz tvojih ust?

Otrok se zlaže, pa ga mama kaznuje. Prav! Ona sama pa naj si potem, ko jo že jeza mine, izpraša vest. Ali ni otroku dala slabega zgleda pred dnevi, ko je zgubila denarnico in mu je zapovedala, naj nikar ne pove očetu?

Ravnanje odraslih večkrat zapeljuje otroka v hinavščino. Bodi prijazen z vsemi, imej rad ljudi! V nedeljo popoldne pride na obisk gospa, mamina prijateljica. Vsa družina je prijazno po-

Vsak teden ena

HIMNA LEGIONARJEV

Dom brani, legionarji,
naš je svetli vzor,
da ne stro ga nam viharji,
ne uničijo požarji,
ne razruši nas razdor:
Legionarji, hajdmo v zbor!
Stopa zdaj v vihar,
slovenski legionar!

Bog in Narod, pravdi stari —
spet gre zanj boj!
Ko najvišje srd vihari,
legionar v zemljo udari:
Tu sem jaz, nasilnik, stoj!
Narod moj je samosvoj!
Stopa zdaj v vihar,
slovenski legionar!

Proč nasilje! Proč moritve!
Samovolja proč!
Narod naš gre v čas zoritve,
z vero močno stopa v bitve,
da spet bomo kot nekoč:
ena srenja, ena Moč!

Stopa zdaj v vihar,
slovenski legionar!

Komemoracija za dr. Vladka Mačka

Poverjenstvo SLS v Argentini bo počastilo spomin dr. Vladka Mačka na sestanku zaupnikov, ki bo v nedeljo, 14. junija, na Ramón Falconu v Slovenski hiši. Ob pol 10 bo daroval žalno sv. mašo g. direktor Anton Orehar. Nato bo v dvorani sestanek zaupnikov posvečen spominu voditelja Hrvatov dr. Vladku Mačku. Vse zaupnike, ki so dobivali vabila na zaupniške sestanke, prosimo, da zanesljivo pridejo že k sv. maši ob pol desetih.

Poverjenstvo SLS za Argentino

zdravi, posebno mama ji zatrjuje, kako je vesela njenega obiska. V glavičci csemletne Verice se pa vse vrtili in meša. Premišljuje: „Ali ni to ona gospa, o kateri je mama pripovedovala očetu, da je ne more prenašati, da je sitna in neumna gos. Zakaj je pa danes tako vesela in prijazna z njo?“

Verska vzgoja. Otrok čuti, da gre pri verski vzgoji za resne stvari, zato je tudi versko življenje staršev pod njegovo strogo kontrolo. Tako bo točno vedel, da očka bi zjutraj lahko šel k maši, čeprav je mama rekla, da je bolan. Zakaj je popoldne vstal in šel k sosedovim na klepet? Ali bo tudi on lahko tako delal, ko bo velik?

Podobnih primerov bi lahko naštevili v nedogled. Važno je, da se iz njih nekaj naučimo. Tisto „saj otrok ne razume“, ali „saj ne sliši“, ali „saj že spi“, so večkrat usodne zmote.

Otrokova ušesa so radar, oči so daljnogled in drobnogled, radovednost pa taka, da se rad potuhne, samo da zve, kaj govore in delajo „veliki“. Zopet pravi prof. Trstenjak o starših: „Večkrat mislijo, da jih otrok „še ne razume“. To jih zapelje, da vpriči njega govore, česar bi ne smel slišati in kar utegne biti kvarno za razvoj njegovega značaja. A to kar ni treba, otrok mnogo prej razume, kot si mi mislimo.“ Znan diplomat je nekoč potožil, kako je njegovo življenje težko: „Vedno moram misliti, da stojim pred nevidnim fotografom.“

Tudi starši bi morali imeti nekoliko tega občutka pri vzgoji svojih otrok. Otroci pričakujejo od svojih staršev popolnosti in s tem jih tudi oni na nek način vzgajajo. Tako je družinska vzgoja vsestranska, drug drugega s svojim obnašanjem vzgajamo.

Italijanski filozof Sciaccia je napisal krasne misli o družinski vzgoji, zato jih ob koncu kratkega premišljevanja kar prepisem:

„Družinska vzgoja gre v krogu: starši vplivajo na razvoj otrokove osebnosti, otrok na njihovo, brat na bratovo. In so za to sodelovanje vsi odgovorni. Razmerje, ki je največkrat v navadi, ko gre na eni strani za „samovoljno ukazovanje“, na drugi pa „slepo poslušanje“, ni pravo vzgojno razmerje“. Starši morajo otroka spoštovati, zato pravi na koncu: „Starši morajo vedeti, da je v novorojenem telesu novi duh, katerega niso oni ustvarili, in da je v tem bistvu duha že seme nove osebnosti. Če starši nasprotujejo razvoju otrokove osebnosti, grešijo proti duhu.“

SLOVENC I P O S V E T U

KANADA

Slovenci iz Toronta in okoliških mest bodo imeli letošnje romanje v Midland dne 14. junija. Romarska maša s pridigo bo opoldne, popoldne ob treh križev pot na prostem, zatem govor za romarje. Romarsko pobožnost bodo zaključile pete litanije Matere božje.

Mladinski klub v fari Marije Pomagaj je rojakom v Torontu pripravil lepo prireditev. Dne 19. aprila so v župnijski dvorani uprizorili opereto "Vinka Vodopivca Kovačev študent. Spevoigro je režiral Stane Brunšček, petje nastopajočih je pa naštdirala gđ. Elza Santejeva ter jih pri predstavi tudi spremljala s klavirjem. V spevoigro so nastopili Peter Čekuta, Štefan Stojko, Bernard Horvat, Marijan Budič, Lojze Oražem in Marica Jakopin.

Slovensko gledališče v Torontu je lepo počastilo 400-letnico rojstva slovitega angleškega dramskega pisatelja Williama Shakespeara. V župnijski dvorani Marije Pomagaj je 25. in 26. aprila uprizorilo znano Shakespearejevo dramo Romeo in Julija. Za boljše razumevanje zaloigre je Vilko Čekuta v gledališkem listu objavil članek o njeni vsebini in poteku. V njem je prikazal tudi veličino Shakespearejevega ustvarjalnega duha.

Slovenci v Hamiltonu so imeli 19. aprila t. l. v srbski dvorani lepo kulturno prireditev. Pripravil je je Odbor za gradnjo slovenske cerkve v Hamiltonu. Na prireditvi je nastopila slovenska folklorna skupina Kres iz Clevelanda v ZDA. Udeležba rojakov pri nastopu slovenskih gostov iz Clevelanda

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI
(Nadaljevanje z 2. strani)

viljo poljedeljskih delavcev. So dalje tehniki in številni podjetniki. Vlada je pripravljena z vsemi za razgovore. Prepričan je, da večina naroda želi mir in red. V reprezentativnem sistemu jih vlada malo, vsi ostali pa v svobodi in pod zaščito zakona lahko povedo svoje nasprotno mnenje. Zatem je dr. Illia poudarjal važnost reda in miru za ureditev razmer v državi, kajti do blagostanja vodita samo zakonitost in red. Velika politika je tista, ki lahko ustvari vzdušje reda, miru in razumevanja. V tej politiki, ki je osnova za vse ostale, je mogoče potem razvijati ostale politike, gospodarsko, finančno, izvajati načrte za razvoj in boljšo razdelitev bogastva. Taka politika vodi tudi do sodelovanja znotraj in zunaj države za ustvarjanje možnosti za ureditev tudi tako težkih problemov kot je problem cen.

Na vprašanje kaj bo storila vlada, če se bo zasedanje tovarniških obratov nadaljevalo, je predsednik dejal, da bo segla po tistih sredstvih, ki jih predvidevajo zakoni in ustava. Na pripombo enega od časnikarjev, da ustava za take primere predvideva tudi možnost proglasitve obsednega stanja, je dr. Illia izjavil: "Meni ta stvar ni ljuba. Dolgo sem živel v republikah. Videl sem mnoge stvari in vedno sem bil prijatelj svobode, sožitja in medsebojnega spoštovanja. Ne verjamem — Bog me usliši! — da bi moral segati po takem ukrepu. Ustava predvideva rešitve za vse probleme, ki se lahko pojavijo. Ni se treba vznemirjati. Živimo v svobodi. Treba jo je znati ohranjati in varovati, ker je največja blaginja, ki jo imamo, in včasih je treba za njeno ohranitev doprinesti tudi kako žrtev." V nadaljnjem izvajanju je predsednik navajal žrtev evropskih narodov za dosego sedanjega blaginje. Poudarja, da se bodo morali ljudje navaditi, da je za splošno blaginjo treba tudi nekaj žrtvovati in se tudi navaditi mnogo čakati. Pa ne samo čakati, da bo splošno blagostanje prišlo kot mana z neba. Do skupne blaginje je mogoče priti samo s skupnimi napori!

Časnikarji so predsedniku pripomnili, da bi morali na žrtev misliti tudi tisti, ki nekaj imajo, nakar je dr. Illia nadaljeval svoja izvajanja ter dejal, da razvoj sveta gre v izenačenje. Svet se nivelira in se bo tudi niveliral. "Tudi mi se bomo nivelirali", je naglašal predsednik. Privilegiji danes ne morejo nikjer obstajati. Znivelirali se bomo pa ali po pameti, ali pa s silo.

Teden važnih odločitev

Ta teden smatrajo za teden važnih odločitev. Tako bo prišlo do večje jasnosti glede nadaljnega izvajanja bojnege načrta CGT, vidnejša bo tudi reakcija oblasti, če bi prometni sindikati skušali hromiti normalni razvoj osebnega in blagovnega prometa. V senatu bodo pohiteli z razpravo o zakonskem esnutku o najnižjih življenjskih spre-

je bila velika. Saj so tega dne prišli v Hamilton še Slovenci iz St. Catharines, Toronta in drugih krajev ter so z rojaki iz Hamiltona povsem napolnili prostano dvorano.

V župnijski cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu bo imel 21. junija t. l. novo mašo slovenski jezuit p. Jožef Plevnik.

Iz družinskega življenja Slovencev v Torontu:

Krščeni so bili: Elizabeta Polajnar, hčerka Andreja in Ivanke roj. Rus; Andreja Kristina Hace, hčerka Jožeta in Marije roj. Tomazič, Janez Žunič, sin Janeza in Milke roj. Slavec; Rut Ana Taškar, hčerka Lojzeta in Louise Saikkonen; Edvard Robert Premrl, sin Janeza in Ane roj. Črtalič; Ivanka Terezija Štiglič, hčerka Ivana in Terezije roj. Šuštarčič; Franc Janez Tomec, sin Franca in Ane roj. Trstenjak; Sandra Karlina Škrt, hčerka Stanislava in Viktorije roj. Cerkvenik; Štefan Kelenc, sin Žmave, hči Stanislava in Ane roj. Hraščefana in Ane roj. Tornar; Helena star; Marta Marija Kacin, hči Ivana in Lilijane Gombač; Marija Savevska, hči Jordana in Trpane roj. Gogov; Sonja Levana, hči Karla in Andrey roj. Howie.

Poročili so se: Ivan Kodrič in gđ. Sonja Hočvar; Anton Grah in gđ. Ana Grm; Kazimir Žižek in gđ. Anica Fortuna; Jože Kosi in gđ. Ivica Suhadolc; Alojzij Pregelj in gđ. Helena Trček; Frank Horvat in gđ. Patricia Frances Hadaway; Ivan Plut in gđ. Ana Pečarič; Ivan Vrtnjak in gđ. Gabrijele Rajh; Izidor Ropret in gđ. Mihaela Ponikvar.

menljivih plačah. Vlada bo dalje objavila maksimirane cene za nove vrste mesa, razen tega bo dva dni v tednu prepovedano prodajanje mesa. In tudi druge omejitve so predvidene.

Z vladne strani napovedujejo tudi objavo gospodarskega načrta, s katerim misli vlada poživiti industrijsko in ostalo gospodarsko delavnost.

Napoveduje se pa tudi živahna politična delavnost. Prav te dni je na povabilo predsednika kršč. soc. demokratične stranke dr. Horacija Suelda napovedana politična večerja predsednikov opozicijskih političnih strank. Na njej bodo razpravljali o sedanjem političnem in gospodarskem položaju v državi. Namen prirediteljev omenjene politične večerje, kateri bo sledilo še več sestankov, je priti do vsaj približno enotnih pogledov opozicijskih strank na sedanje argen. politično in gospodarsko problematiko ter nato zaprositi za avdicenco pri predsedniku republike ter mu sporočiti predloge z ukrepi, ki bi jih bilo treba izvesti za izhod iz sedanjega težkega položaja. Nekateri so mnenja, da ta akcija lahko privede tudi do vstopa katere od opozicijskih strank v vlado.

V političnem življenju je zanimivost tudi ta, da smo dobili novo politično stranko v prov. Buenos Aires in sicer Argentinsko republikansko stranko. Ustanovili so jo vsi tisti, ki niso zadovoljni s sedanjo politiko konservativne stranke. Predsednik nove stranke je biv. min. dr. Cueto Rua.

URNIK NA SLAVISTIKI IN SOVJETOLOGIJI NA KATOLISKI UNIVERZI V BUENOS AIRESU

I. letnik:

Ponedeljek: 18.00—18.40 W. Toczyłowski — Zemljepis ZSSR; 18.45—19.25 W. Toczyłowski — Pol. org. Zah. Slovanov; 19.30—20.10 Dr. Halajczuk — Pol. org. Vzh. Slovanov; 20.15—20.55 I. Kaczurowski — Liter. zgod. Ukrajine. Sreda: 18.00—18.40 W. Fuksa — Lit. zgod. Poljske; 18.45—19.25 W. Toczyłowski — Liter. zgod. Slovanov; 19.30 do 20.10 W. Toczyłowski — Zgod. slov. kultur; 20.15—20.55 Dr. Halajczuk — Pravna org. sov. bloka.

II. letnik:

Ponedeljek: 18.00—18.40 —; 18.45 do 19.25 Dr. Halajczuk — Medn. sovjetsko pravo; 19.30—20.10 W. Toczyłowski — Primerjalno pravo; 20.15—20.55 Dr. C. Belaunde — Marksizem-leninizem. Sreda: 18.00—18.40 —; 18.45—19.25 Dr. T. Debeljak — Prim. lit. juž. Slovanov; 19.30—20.10 M. Wasyluk — Ekonomija sov. bloka; 20.15—20.55 I. Kaczurowski — Staroslov. cervk. jezik.

PO ŠPORTNEM SVETU

Zaključek lanskih mladinskih športnih dni se je zaradi raznih zaprek izvršil šele letos 17. maja z nogometno tekmo med moštvo SFZ iz San Martina in Lanusa. Tekma se je vršila ob 15 na nogometnem igrišču Don Boscovega zavoda v Ramos Mejia. Da bi bila čim bolj zavarovana objektivnost in nepristranost sodnika, sta oba odseka sporazumno naprosila Argentinsko nogometno zvezo (AFA), da pošlje sodnika, ki bi sodil to odločilno tekmo. Zveza je tej prošnji ugodilo in tako se je tekma

Vestnik SFZ

Sinteza predavanja, ki ga bo imel g. direktor A. Orehar 7. junija po mladinski sv. maši na zveznem sestanku.

Moderni maliki

V skrbi za rast v osebnost vsakdo, posebej mlad človek išče vzore, po katerih se bo oblikoval in pomoči, ki mu bo dopolnila njegovo slabotnost.

Positivno veren v krščanstvu, gleda vzor Kristusov in čaka njegove milosti za dosego svoje osebne dovršenosti.

Moderni svet, ki se je laiciziral, izgubil zvezo z Bogom, zadvomil nad njegovo milostjo ali jo je zavrgel, brez vzorov ne more živeti; „stavi športnike in popevkarje, same ljudi brez duše in značaja in vrednosti, za vzore“.

Vero, katera mu odkriva Boga, ta prazni človek zamenja s praznovanjem: spiritizma, teozofizma, misticizma, ker brez tajinstvenosti in višjih sil ne more biti.

Srečo, katero po krščanski ideji doseže za ceno žrtev, hoče ta „lahki vernik“ doseči, odkriti ceneje in hitreje po vedeževanju in horoskopih.

Tako prazen človek v modernem času išče in časti svoje malike.

ZGODAJ JE TREBA ZAČETI!

Športno tekmovalje, spremljano z doživljenjem radosti, zmag in porazov, je za vsakega zdravega človeka življenjska potreba.

Kdor ni začel s telesnimi vajami kot otrok, je zamudil najugodnejšo priljubljenost za izostritev čuta za gibanje. Kdaj naj bi torej začeli z vežbanjem (ne pa že tekmovaljem) posameznih telesnih vaj? Na kongresih športne medicine so pripravili tale seznam:

V 6. letu: plavanje, smučanje, drsanje, skakanje, veslanje, kolesarjenje, skakanje v vodo, hokej na ledu, tenis.

V 11. letu: tek čez zapreke, rokoborba, košarka, nogomet, sabljanje, jahanje, rokomet, odbojka, hokej na travi.

V 14. letu: krogla, kopje, disk, boks, waterpolo, kajak, jiu-jitsu.

V 16. letu: kladivo, alpinistika.

NI tako bistveno, kdaj začnemo z vežbanjem odbojke, lahke atletike in plavanja — eno leto prej ali pozneje — temveč kako.

Naradžajnik se lahke atletike, plavanja in odbojke nauči lahko igraje. Gibi za posamezne športne panoge so enostavni, vendar za vsako panogo drugačni. Vse tehnike se naradžajnik uči brez orodja, skoke in mete najprej iz mesta, nato šele z zaletom, pri metih pa je važno, da jih obvlada z obema rokama.

Vaja teh gibov je potrebna za to, da dobi naradžajnik takozvani mišični uspehuje tisti tekmovalci, ki nimajo „zgodine“. Iskušnje kažejo, da na tekmah ne dovine“ teh gibov in tako se športno udejstvovanje mlademu človeku zgodaj zameri, včasih za vedno. Vse spretnosti je treba vaditi toliko časa, da postanejo avtomatične in so seveda bistveni del gimnastične ure. Uklenemo jih v popolnoma določen ritem, ki odgovarja vsaki posamezni panogi. Večinoma uporabljamo štetje od 1—4, če so vaje krajše (start pri tekih, odziv pri skokih), ali od 1—8, če so gibi bolj sestavljeni in zvezani s koraki (met diska z zaletom, met kopja, troskok).

Primerna glasbena spremljava je seveda lepa nagrada za poslušne in ukazne naradžajnike. Še lepša pa, če dobi za god rojstni dan ali za Miklavža v dar ali žogo za za odbojko, ali lopar in žoge za tenis, ping-pong, mladinski disk.

In če fantovski odsek nabavi štoparico in merski trak, prireja stalne jeenske in spomladanske izbirne tekme, se udeležuje Zveznih športnih dni, bo tako pripomogel, da bo na naših igriščih zakraljevala tudi lahka atletika, kraljica športa.

vršila pod vodstvom argentinskega sodnika v splošno zadovoljstvo obeh moštev in številnih „navijačev“. V prvem polčasu je bil rezultat 1:1, v drugem polčasu pa 1:2; končni rezultat je bil 3:2 v korist San Martina. Moštvi sta bili precej izenačeni, igra je bila zanimiva.

S to tekmo so bili lanski športni dnevi zaključeni. Od petih pokalov je odsek SFZ v San Martinu odnesel tri pokale: v nogometu, ping-pongu in teku na 2.000 m.

OBVESTILA

„William Shakespeare med nami“ je naslov II. kulturnega večera SKA, ki ga je za soboto, 13. junija 1964, pripravil kot poklon največjemu vseh dramatikov ob 400-letnici pesnikovega rojstva Gledališki odsek kot uvod v svoje letošnje nastope, s pregledom Shakespeareovih predstav na Slovenskem, recitacijami Shakespeareovih sonetov in predvajanjem dokumentarnih filmov o geniju iz Stratforda na Avonu. Začetek točno ob 7 zvečer v salonu pri Bullrichu (Saranri 41, Capital).

Drugi redni sestanek SFZ bo v nedeljo, 7. junija. Na programu je predavanje g. dir. Antona Oreharja o „Modernih malikovalstvih“. Fantje iz vseh odsekov prav lepo vabljeni.

Proslava v spomin letos umrlemu pisatelju Ksaverju Mešku bo v nedeljo, 21. junija, po sv. maši v Slov. domu v San Martinu. Na programu je govor dr. T.

Društvo

„ZEDINJENA SLOVENIJA“

vabi
na

SPOMINSKO PROSLAVO

ob devetnajsti obletnici bratomora v boju sovražstva proti ljubezni.

Z vero v zmago narodove pravde počastimo žrtev naših pravičnikih.

V nedeljo, 7. junija, v Slovenski dvorani, Ramón Falcón 4158

Začetek točno ob 16

Po spominski proslavi bo sveta maša in „Reši me“

VLOGE — POSOJILA
Slovenska hranilnica

Z. Z. O. Z.

Avda. San Martín 263

1. nadstropje, desno

(pol kvadre od Slomškovega doma)

Uradne ure ob sobotah od 16 do 20

Dežurna služba ob nedeljah od 9—11

CINE TEATRO

OPERA

Corrientes 860 Buenos Aires

UKRAJINSKI
BALET

Nedelja, 14. junija 1964
ob 10.30 dopoldne

Debeljaka in čitanje odlomkov iz pisateljevih povesti. Vabimo vse rojake iz sanmartinske okolice, zlasti mladino.

„O kmečkih uporih na Slovenskem“ bo predaval g. Marijan Marolt na rednem sestanku sanmartinskega odseka SFZ v nedeljo, 7. junija, po sv. maši v prostorih doma v San Martinu.

V nedeljo, 14. junija, ob 9 bo v prostorih Našega doma v San Justu predavanje ge. A. Kraljeve. Vsi, ki se zanimajo za vprašanje naše mladine v tujini, lepo vabljeni. Šolski odbor.

Studijski dan in občni zbor SKAD bo v nedeljo, 14. junija, v Colegio Emaus v Haedo. Začne se s sv. mašo ob 10. Dohod s kolektivni 186 in 18 iz Haeda in 18 iz Palomarja. Vabljeni vsi akademiki, abiturienti in prijatelji.

Družabna pravda obvešča vse rojake in rojakinje, ki so brez posla, da so trenutno na razpolago: štiri službe za tekstilne delavce in štiri službe za tekstilne delavke, ena služba za delovodjo na lesnem skladišču. — Informacije daje odbornik DP g. Janez Šest, Tel. 21-3292.

Romanje Družabne pravde bo po sklepu odbora DP odslej vsako leto na Marijin praznik dne 15. avgusta. O tem obveščamo že sedaj vse organizacije in slovensko javnost.

Zvezni sestanek SDO bo v nedeljo, 7. junija, po mladinski sv. maši. Predaval bo g. Marko Kremžar. Dekleta iz vseh odsekov lepo vabljena.

Šahovski turnir v San Martinu se bo pričel v mesecu juniju. Vsi igralci šaha iz sanmartinskega področja so lepo vabljeni, da se udeležijo tega turnirja. Prijavite se takoj pri vodji šahovskega krožka g. Božu Šušteršiču.

Slovenski srednješolski tečaj bo v soboto, 13. junija, od 15.30—19.30 v Slovenski hiši.

3. redni prosvetni večer v Slomškovem domu bo v soboto, 20. junija.

Dom, Srenja, Bratje — troje lepih iger priljubljene pisatelja Janeza Jalna. Igro „Bratje“ bodo uprizorili v nedeljo, 14. junija, ob 5 popoldne v dvorani sester dominikank poleg ram. cerkve.

NEDELJA, 14. JUNIJA 1964

KOLINE

Sodeluje Donau Melody

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2224
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 770.902

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v menjalnicah v Bs. Airesu, v torek 2. 6. 1964. Prodajna cena: 1 USA dolar m\$N 137,50 1 angleški funt „ 386,50 100 italijanskih lir „ 22,13 100 avstr. šilingov „ 531,55 100 nemških mark „ 3.470,—

SLOV. DOM V SAN MARTINU

vabi že danes vse rojake na

KOLINE

ki bodo

v nedeljo, 5. julija

popoldne v prostorih doma

ADVOKAT

DR. JOŽE LOZAR

Tucumán 1438

T. E. 46-5458 in 40-5353

planta baja ofic. 2

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“) vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024

T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827

Buenos Aires

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovincem.

Pripravljani odbor za proslavitev 15-letnice versko-kulturnega delovanja v Ramos Mejia

1949

1964

NEDELJA, 14. JUNIJA 1964 ob 17

dvorana sester dominikank

JANEZ JALEN:

BRATJE

Drama v štirih dejanjih

Režija: I. Špeh

Scenografija: F. Vresnik

Vstopnina: 70, 50 in 30 pesov

(Za otroke polovična)

VSİ ROJAKI LEPO VABLJENI